

Katholieke Universiteit Leuven
Master in de sociale en culturele
antropologie / Master of Social
and Cultural Anthropology (master)

Inhoud

1	Samenvattende conclusie	3
2	Besluit	4
3	Werkwijze en verantwoording	5
3.1	Evaluatieorgaan en visitatiecommissie	5
3.2	Werkwijze	6
3.3	Domeinspecifiek referentiekader	6
3.4	Overwegingen NVAO betreffende werkwijze evaluatieorgaan en visitatiecommissie	6
4	Opleiding	9
5	Beoordeling	10
5.1	Doelstellingen opleiding	10
5.2	Programma	11
5.3	Inzet personeel	14
5.4	Voorzieningen	15
5.5	Interne kwaliteitszorg	16
5.6	Resultaten	17
6	Oordelen visitatiecommissie	18
7	Oordelen NVAO	19
8	Opmerkingen en bezwaren van instelling	20

1 Samenvattende conclusie

Bij brief van 30 juni 2010 heeft de Katholieke Universiteit Leuven (KU Leuven) bij de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) een aanvraag tot accreditatie ingediend voor de opleiding Master in de sociale en culturele antropologie/Master of Social and Cultural Anthropology (master), steunend op een visitatierapport uitgevoerd door de Vlaamse Interuniversitaire Raad. De aanvraag is ontvangen op 2 juli 2010.

Procedurele eisen

De NVAO komt tot de volgende vaststellingen:

- De visitatiecommissie heeft het visitatieprotocol gevolgd zoals vastgesteld door het evaluatieorgaan;
- Het referentiekader gehanteerd door de visitatiecommissie bevat alle onderwerpen en facetten van het Accreditatiekader bestaande opleidingen hoger onderwijs Vlaanderen van de NVAO (accreditatiekader) inclusief een domeinspecifieke vertaling. De facetten worden wel in een afwijkende volgorde behandeld;
- De visitatiecommissie heeft de beslisregels beschreven in het accreditatiekader adequaat toegepast;
- De gevolgde procedure is in overeenstemming met het toetsingskader voor de werkwijze van de VLIR en VLHORA als evaluatieorgaan of de erkenningsregeling van andere evaluatieorganen.

Inhoudelijke eisen

De NVAO komt tot de volgende vaststellingen:

- Het oordeel van de visitatiecommissie over de kwaliteit van de opleiding is mede gebaseerd op een vergelijking met verwante opleidingen en zo mogelijk internationaal gehanteerde normen voor opleidingen in het relevante domein;
- In het visitatierapport vastgesteld door de visitatiecommissie is voldoende gemotiveerd waarom de opleiding al dan niet aan de criteria van het beoordelingskader (hoofdstuk 2) voldoet zodat voldoende generieke kwaliteitswaarborgen voorhanden zijn. Het visitatierapport behandelt minimaal de zes in het accreditatiekader genoemde onderwerpen, waarbij per onderwerp aan alle facetten aandacht wordt besteed. Voor ieder facet is een oordeel gegeven op de vierpuntsschaal op basis waarvan per onderwerp een oordeel volgt. De oordelen zijn onderbouwd met feiten en analyses. Het visitatierapport wordt afgesloten met een samenvattend oordeel over de opleiding;
- Het visitatierapport geeft inzicht in de kwaliteit van de visitatiecommissie. Het visitatierapport bevat informatie over de omvang en de samenstelling van de visitatiecommissie, en over haar onafhankelijkheid, deskundigheid en gezaghebbendheid.

2 Besluit

betreffende de accreditatie van de Master in de sociale en culturele antropologie/Master of Social and Cultural Anthropology (master) van de Katholieke Universiteit Leuven.

De NVAO,
Na beraadslaging,
Besluit :

Met toepassing van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, wordt het accreditatierapport en –besluit met positief eindoordeel voor de opleiding Master in de sociale en culturele antropologie en de taalvariant Master of Social and Cultural Anthropology (master) van de Katholieke Universiteit Leuven goedgekeurd en wordt de opleiding geaccrediteerd. Het betreft een opleiding zonder afstudeerrichtingen die te Leuven wordt georganiseerd.

De in het eerste lid bedoelde accreditatie geldt vanaf de aanvang van het academiejaar 2011-2012 tot en met het einde van het academiejaar 2018-2019.

Den Haag, 2 november 2010

Voor de NVAO,

Karl Dittrich
(voorzitter)

3 Werkwijze en verantwoording

Bij brief van 30 juni 2010 heeft de Katholieke Universiteit Leuven bij de NVAO een accreditatieaanvraag ingediend voor de opleiding Master in de sociale en culturele antropologie/Master of Social and Cultural Anthropology (master). De aanvraag is ontvangen op 2 juli 2010.

Ter ondersteuning van deze aanvraag heeft Katholieke Universiteit Leuven een rapport bijgevoegd vanwege een evaluatieorgaan: Vlaamse Interuniversitaire Raad.

De NVAO heeft deze aanvraag beoordeeld aan de hand van het Accreditiekader bestaande opleidingen hoger onderwijs Vlaanderen (14 februari 2005), conform de Handleiding accreditatie Vlaamse Gemeenschap (8 mei 2007) en het Reglement tot bepaling van bestuursbeginselen die van toepassing zijn bij de besluitvorming inzake accreditatie en Toets Nieuwe Opleiding ten aanzien van hogeronderwijsopleidingen in de Vlaamse Gemeenschap (14 februari 2005).

3.1 Evaluatieorgaan en visitatiecommissie

Evaluatieorgaan: Vlaamse Interuniversitaire Raad

Visitatiecommissie:

- Voorzitter: Prof. dr. Peter Geschikere, hoogleraar culturele antropologie, Universiteit van Amsterdam (onderwijs- en vakdeskundigheid, domein- en internationale deskundigheid);
- Leden:
  - Prof. dr. Jan Rath, professor Urban and Migration Sociology, Departement Sociologie en Antropologie, Universiteit van Amsterdam, directeur Institute for Migration and Ethnic Studies (onderwijs- en vakdeskundigheid, internationale deskundigheid);
  - Dr. Danielle De Lame, afdelingshoofd en werkleider aan de onderzoeksafdeling van het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika, Tervuren (domeindeskundigheid, onderwijs- en vakdeskundigheid, internationale en visitatiedeskundigheid);
  - Prof. dr. Marc Spoelders, professor Pedagogische Wetenschappen, vakgroepvoorzitter vakgroep Pedagogiek, Universiteit Gent (onderwijs- en didactische deskundigheid, visitatiedeskundigheid);
  - Mevr. Laurie Dul, studente bachelor Culturele antropologie en sociologie der niet-westerse samenlevingen, Universiteit van Amsterdam.

Secretaris: Mevrouw dr. ir. Els van Zele, stafmedewerker van de Cel Kwaliteitszorg van de VLIR.

De Erkenningscommissie heeft bij besluit van 1 juli 2009 bevestigd dat de samenstelling van deze visitatiecommissie voldoet aan de criteria van onafhankelijkheid die gelden voor de opleidingen van ambtshalve geregistreerde instellingen.

3.2 Werkwijze

De visitatiecommissie kreeg de opdracht twee opleidingen te visiteren: de Master in de sociale en culturele antropologie/Master of Social and Cultural Anthropology en de Master of Cultures and Development Studies.

Ter voorbereiding van de visitatie werd aan de opleidingen gevraagd een uitgebreid zelfevaluatie-rapport op te stellen. De commissieleden werden bovendien verzocht om voor elke opleiding een tweetal masterproeven te selecteren uit een lijst van recente masterproeven.

De visitatiecommissie hield haar installatievergadering op 27 oktober 2009. Zij heeft op deze vergadering haar referentiekader geformuleerd en het visitatiebezoek voorbereid.

Op 3 en 4 december 2009 heeft de commissie de beide opleidingen aan de Katholieke Universiteit Leuven bezocht.

Als laatste stap in het visitatieproces heeft de visitatiecommissie haar bevindingen, conclusies en aanbevelingen in een rapport vastgelegd. Bovendien geeft zij, overeenkomstig de bepalingen voor de visitaties in het kader van de accreditatie, een oordeel over de zes onderwerpen uit het accreditatiekader volgens een binaire beoordelingsschaal voldoende/onvoldoende en een integraal oordeel over de betrokken opleidingen. De opleidingsverantwoordelijken van de betrokken opleidingen werden in de gelegenheid gesteld om op het concept van het rapport te reageren alvorens de tekst van de rapporten definitief werd vastgelegd.

3.3 Domeinspecifiek referentiekader

Bij het opstellen van haar referentiekader heeft de commissie zich gebaseerd op het referentiekader dat in 2003 werd gehanteerd bij de onderwijsvisitatie Sociale en Culturele Antropologie in Vlaanderen (VLIR, november 2002) en het referentiekader dat in 2006 werd gehanteerd bij de visitatie Culturele Antropologie in Nederland (QANU, oktober 2006). Daarnaast heeft zij ook het Vlaamse structuurdecreet (2003) en het toetsingskader van het Nederlands-Vlaams Accreditatie Orgaan (NVAO) gehanteerd, waarin een aantal minimumeisen worden vooropgesteld die zijn gebaseerd op de internationaal aanvaarde Dublin descriptorren.

Het referentiekader werd vóór het bezoek, maar na het inleveren van de zelfevaluatie, voorgelegd aan de opleiding. Tijdens het bezoek van de visitatiecommissie is het referentiekader met de opleidingen bediscussieerd. Het referentiekader is weergegeven in Deel 1 van het rapport (pp. 18-26).

3.4 Overwegingen NVAO betreffende werkwijze evaluatieorgaan en visitatiecommissie

De NVAO komt tot de volgende vaststellingen:

- Het evaluatieorgaan heeft overtuigend aangetoond dat het oordeel in onafhankelijkheid tot stand is gekomen. Uit het onafhankelijkheidsbesluit van de Erkenningscommissie en de onafhankelijkheidsverklaringen van de commissieleden blijkt tevens dat de commissieleden in onafhankelijkheid tot hun oordeel zijn gekomen.

De NVAO concludeert dat de visitatie en het beoordelingsproces in volstrekte onafhankelijkheid hebben plaatsgevonden;

- De commissie bestond uit vijf leden inclusief een student. Op basis van de in het rapport beschreven informatie, waar onder cv's, heeft de NVAO vastgesteld dat onderwijsdeskundigheid en deskundigheid in de didactiek, de vakdeskundigheid binnen de discipline en het afnemend veld en relevante deskundigheid op het gebied van internationale ontwikkelingen van de discipline aanwezig waren. De deskundigheid binnen de commissie omvatte voldoende de gehele breedte van de opleiding.

De visitatiecommissie was bijgevolg voldoende deskundig en gezaghebbend om de beoordeling uit te voeren.

De visitatie heeft plaatsgevonden op basis van en in overeenstemming met het visitatieprotocol, zoals voorgelegd bij erkenning of toetsing:

- Het rapport geeft voldoende aan dat het visitatieprotocol effectief werd gevolgd;
- In het rapport verklaart de commissie dat de zelfevaluatie voldoende basis bood en dus voldoende zelfkritisch was;
- Het evaluatieorgaan heeft naar het oordeel van de NVAO overtuigend gegarandeerd dat de commissie adequaat heeft gewerkt;
- De commissie heeft de beschikking gekregen over eerdere visitatierapporten en heeft getoetst of de wijze waarop opleidingen met eerdere aanbevelingen en adviezen zijn omgegaan voldoende is.

De visitatie heeft plaatsgevonden op basis van en in overeenstemming met een domeinspecifiek referentiekader dat voldoet aan de eisen gesteld in de erkenningsregeling/toetsingsregeling en het NVAO kader. Daarbij is aangesloten bij:

- eisen gesteld door (buitenlandse) vakgenoten en de beroepspraktijk aan een opleiding in het domein;
- kaders gehanteerd in eerdere visitatie;
- indien beschikbaar beroepsprofielen;
- referentiekader aangereikt door opleiding, dat voldoende situering geeft van de opleiding in nationaal en/of internationaal verband en met betrekking tot de relevante beroepspraktijk;
- wettelijke eisen voor beschermde beroepen.

Voorts komt de NVAO tot de volgende vaststellingen:

- De werkwijze van de commissie bij de beoordeling van de opleiding Master in de sociale en culturele antropologie / Master of Social and Cultural Anthropology van de Katholieke Universiteit Leuven is zorgvuldig en gedegen geweest. De gevolgde werkwijze en procedure, en de geraadpleegde informatiebronnen zijn helder en nauwkeurig geformuleerd en vermeld;
- De commissie heeft haar oordeel opgesteld en onderbouwd in overeenstemming met het visitatieprotocol en heeft de daarbij behorende beslisregels gevolgd. Voor de facetten geldt dat de analyses van de commissie duidelijk en consistent zijn, en ze leiden tot heldere conclusies. Op onderwerpniveau zijn de oordelen over de facetten op een juiste en zorgvuldige wijze afgewogen en neergelegd in heldere conclusies;
- De commissie heeft hiertoe op een zorgvuldige wijze een domeinspecifiek referentiekader vastgesteld;

- Het kwaliteitsoordeel bij de toetsing is - voor zover relevant - mede gebaseerd op een vergelijking met verwante andere opleidingen en internationaal geaccepteerde criteria voor opleidingen in het desbetreffende domein;
- De commissie heeft in haar advies een aantal kritische kanttekeningen opgenomen. De NVAO onderschrijft deze en brengt deze onder de aandacht van de opleiding.
- De visitatiecommissie heeft in het kader van het verbeterperspectief aanbevelingen in het visitatierapport geformuleerd.

De NVAO is in het licht van het vorenstaande tot de slotsom gekomen dat de beoordeling van de voorliggende opleiding zorgvuldig en gedegen tot stand is gekomen, en dat het eindoordeel van de commissie deugdelijk is gemotiveerd.

4 Opleiding

Beschrijving van de opleiding

- instelling: Katholieke Universiteit Leuven
- aard instelling: ambtshalve geregistreerd
- vestiging(en): Leuven
- graad en de kwalificatie: Master in de sociale en culturele antropologie
- niveau en oriëntatie: master
- studieomvang: 120 studiepunten
- afstudeerrichtingen: geen
- onderwijstalen: Nederlands en Engels
- opleidingsvariant: Master of Social and Cultural Anthropology
- overige opleidingsvarianten: Geen
- studiegebied: Psychologie en pedagogische wetenschappen
- aard van de aanvraag: accreditatie

5 Beoordeling

De NVAO steunt haar besluitvorming op volgende elementen:

- Het accreditatierapport bevat een beoordeling per onderwerp en per facet¹;
- De NVAO hanteert bij de beoordeling van de onderwerpen de scores 'voldoende' en 'onvoldoende'²;
- Een accreditatiebesluit is positief indien alle samenvattende oordelen over de onderwerpen voldoende zijn. Het eindoordeel spreekt zich niet uit over gradaties in kwaliteit. Dit gebeurt door de visitatiecommissie die in haar rapport een score geeft per facet;
- De NVAO kan per facet volstaan met een verwijzing naar de bevindingen en de overwegingen van het bijhorende visitatierapport, m.a.w. ze kunnen door de NVAO worden overgenomen. Per facet wordt aangegeven of de NVAO de bevindingen en overwegingen van de visitatiecommissie bijtreedt. Indien dat niet het geval is draagt de NVAO een eigenstandige motivering aan³.

5.1 Doelstellingen opleiding

Facet 1.1. Niveau en oriëntatie opleiding

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 1.1 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 1.2. Domeinspecifieke eisen

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 1.2 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering van het samenvattend oordeel over onderwerp 1: doelstellingen opleidingen:

De doelstellingen van de opleiding stroken met artikel 58 van het Structuurdecreet en voldoen aan de criteria die de commissie in haar referentiekader heeft vastgelegd. Er is duidelijke aandacht in de doelstellingen voor het beheersen van algemene en algemeen wetenschappelijke competenties op een gevorderd niveau en voor het beheersen van wetenschappelijk-disciplinaire kennis. De commissie meent dat de opleiding in de doelstellingen sterk inzet op het zelfstandig onderzoek door de studenten. De studenten waarmee de commissie tijdens het bezoek sprak, geven aan dat zij goede kennis hebben van de doelstellingen.

De domeinspecifieke doelstellingen van de opleiding voldoen aan de criteria die de commissie in haar referentiekader heeft vastgelegd en zijn voldoende afgestemd op de eisen van (buitenlandse) vakgenoten en de wetenschappelijke kerndisciplines.

---

¹ Art.7 en 8 van het reglement ' tot bepaling van de bestuursbeginselen die van toepassing zijn bij de besluitvorming inzake accreditatie en toets nieuwe opleiding ten aanzien van opleidingen in de Vlaamse gemeenschap', hierna 'reglement Bestuursbeginselen'

² Accreditatiekader en art. 58&1, eerste lid van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen.

³ Art.12 van het reglement Bestuursbeginselen

De commissie omschrijft de ontwikkeling van en het bewust inzetten op veldwerk binnen de opleiding als een bewonderenswaardige strijd. Ze stelt vast dat dit streven in lijn is met de ambitieuze intenties van de opleiding om de studenten zelfstandig onderzoek te doen verrichten ook al heeft de opleiding slechts een totale duur van twee jaar. De commissie constateert met enige verbazing dat er op het ogenblik geen bacheloropleiding in de antropologie bestaat in Vlaanderen.

Overwegingen NVAO:

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score voldoende voor het onderwerp Doelstellingen opleiding.

Conclusie NVAO:

De NVAO beoordeelt het onderwerp Doelstellingen opleiding als **voldoende**

5.2 Programma

Facet 2.1. Eisen professionele / academische gerichtheid

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.2 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.2. Relatie tussen doelstelling en programma

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.1 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.3. Samenhang programma

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.3 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.4. Studielast

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.5 *Studietijd* in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.5. Toelatingsvoorwaarden

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.9 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.6. Studieomvang

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.4 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.7 Afstemming tussen vormgeving en inhoud

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.6 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.8 Beoordeling en toetsing

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.7 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.9. Masterproef

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.8 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering van het samenvattend oordeel over onderwerp 2: programma:

De opleiding heeft een duidelijk wetenschappelijk karakter. Er is voldoende aandacht in het curriculum voor kennisontwikkeling en voor het ontwikkelen van (wetenschappelijke) vaardigheden en attitudes op een gevorderd niveau. Dit komt vooral tot uiting in de aandacht voor inter- en multidisciplinair onderzoek in het programma. Studenten worden geconfronteerd met wetenschappelijk onderzoek en met recente theoretische en empirische ontwikkelingen.

De commissie meent dat de opleiding de studenten voldoende mogelijkheden biedt om de doelstellingen te bereiken en dat de eindkwalificaties in duidelijke leerdoelen zijn vertaald. Zij vindt wel dat het – recent ingevoerde – veldwerk een integraal onderdeel moet vormen van het programma om de doelstelling van het uitvoeren van zelfstandig werk door de student te kunnen realiseren. De commissie erkent de moeilijkheid om buitenlands veldwerk verplichtend te stellen binnen een relatief korte opleiding, mede gelet op de beperkte hoeveelheid staf, maar zij meent dat het toch sterk dient te worden aanbevolen. De commissie is ook van mening dat de daarmee samenhangende methodologische ondersteuning – gelet op de diverse studenteninstroom – nog verder versterkt moet worden in het programma.

De commissie is van oordeel dat de samenhang van het programma voldoende is. Binnen de uiterst beperkte beschikbare tijd is het onmogelijk volledig recht te doen aan het zeer gevarieerde scala aan stromingen binnen de antropologie. Niettemin is de commissie van mening dat door juiste keuzes en ook door de excellente inzet van de staf de gewenste kennisdomeinen worden afgedekt, zodat het programma voldoende coherent is. Indien een deel van de studie van deze basiskennis binnen de contouren van een voorafgaande bacheloropleiding zou kunnen worden opgevangen, zou dat ruimte vrijmaken voor verdieping en specialisatie.

Door de variatie in evaluatievormen wordt een spreiding van de werklast beoogd. De commissie meent dat de staf alert inspeelt op verzuchtingen van de studenten en piekmomenten probeert te vermijden. Opnieuw doet de tijdsdruk – het feit dat de hele discipline afgedekt moet worden in twee jaar – zich hier gelden. De commissie adviseert om zeer alert te blijven voor de bemerkingen en suggesties van de studenten. Zij omschrijft de werklast als substantieel, maar de studie haalbaar.

Doordat er geen bacheloropleiding of voortraject in de Sociale en Culturele Antropologie voorafgaat aan de masteropleiding is de instroom van studenten zeer breed en bijgevolg de voorkennis van de studenten zeer divers. Dit leidt ertoe dat heel wat basisconcepten en theorieën dienen gekaderd te worden binnen de masteropleiding, waardoor er kostbare, beschikbare tijd voor specialisatie verloren gaat in het programma. De commissie meent dan ook dat er méér nadrukkelijke voorwaarden zouden moeten gesteld worden aan de studentengroepen aan wie directe toegang verleend wordt teneinde een beperking van het aantal diploma's bachelor met rechtstreekse instroom te bekomen.

De Master in de Sociale en Culturele Antropologie/Master of Social and Cultural Anthropology omvat 120 studiepunten en voldoet daarmee aan de formele eisen met betrekking tot de studieomvang.

De vorige visitatiecommissie gaf aan dat er een te groot aandeel hoorcolleges werden ingericht. De opleidingsverantwoordelijken argumenteren dat de grote, heterogene studentengroepen en de beperkte omkadering door staffeden niet toelaat om voor de algemene vakken activerende werkvormen in kleine groepen in te zetten. De commissie volgt deze redenering en stelt in de feiten vast dat de omkadering inderdaad een halt toeroept aan het uitgebreid inzetten van activerende werkvormen. De commissie is van oordeel dat er een minimale hoeveelheid diversiteit aan werkvormen is en een hoog percentage hoorcolleges voor die opleidingsonderdelen die aan grote groepen gegeven worden. Daarnaast steunt de opleiding sterk op het zelfstandig werk door de studenten en op het verwerken van de theorie door het schrijven van papers. De commissie is van oordeel dat de werkvormen voldoende zijn afgestemd op de doelstellingen. Zij heeft het les- en studiemateriaal ter inzage tijdens het bezoek grondig bestudeerd en stelt vast dat dit een goed niveau heeft.

De commissie heeft een steekproef examenvragen grondig bestudeerd en een ruimer aantal bekeken tijdens het bezoek. Zij beoordeelt het niveau van de examens als goed. Het merendeel van de examens in de master laat de studenten de keuze tussen het schrijven van een paper of het afleggen van een (mondeling of schriftelijk) examen. De commissie stelt vast dat de 'paper' vaak wordt gekozen, en adviseert de opleiding om meer variatie in de toetsvormen aan te brengen. De commissie waardeert de transparantie van de examens en de systematische feedback betreffende de examens.

De studenten worden tijdens het eerste masterjaar voorbereid op het schrijven van de masterproef. De commissie heeft een steekproef van masterproeven van het masterprogramma en eindverhandelingen van de licentieopleiding bestudeerd voorafgaand aan het bezoek en een groter aantal bekeken tijdens het bezoek. Zij is van mening dat het niveau van de masterproeven voldoende is. De commissie onderkent in de masterproeven een duidelijk academisch gehalte en een behoorlijke rapportering van het onderzoek dat door de student is uitgevoerd. De commissie is van mening dat in de masterproeven de keuze voor een bepaald theoretisch kader en de toespitsing daarvan duidelijker onderbouwd en uitgewerkt moeten worden. Dit vraagt uiteraard een verdere versterking van de begeleiding van de studenten. De commissie adviseert de opleidingsverantwoordelijken om de normen voor de masterproef ook meer expliciet kenbaar te maken aan de studenten.

Overwegingen NVAO:

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score voldoende voor het onderwerp Programma.

Conclusie NVAO:

De NVAO beoordeelt het onderwerp Programma als **voldoende**

5.3 Inzet personeel

Facet 3.1. Eisen professionele/academische gerichtheid

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 3.2 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 3.2. Kwantiteit personeel

De Master in de sociale en culturele antropologie/Master of Social and Cultural Anthropology wordt verwezenlijkt door 12 ZAP leden (6,3 VTE, 6,8 VTE indien de deeltijdse docenten, die het statuut gastdocent hebben, worden meegerekend), 3 AAP-leden en 15 WP-leden. De commissie neemt nota van de verviervoudiging van het aantal studenten tegenover een stagnatie van het aantal personeelsleden. Dit legt een sterk toegenomen druk op de onderwijzende staf. De commissie meent dat de personeelsbezetting in aantal onvoldoende is om de opleiding op lange termijn kwalitatief hoogstaand te blijven neerzetten en er dus een aantal problemen van arbeidstechnische aard onverwijld dienen opgelost te worden. Dat de kwaliteit van het onderwijs op dit ogenblik zeer goed is, is dan ook slechts te danken aan de uitermate sterke inzet van de betrokken personeelsleden. De commissie meent dat het hun toewijding recht doet door te stellen dat dit enkel als noodoplossing en als tijdelijke maatregel van het docentenkorps verwacht kan worden en de huidige situatie aldus dringend dient te verbeteren.

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 3.3 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet niet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 3.3. Kwaliteit personeel

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 3.1 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering van het samenvattend oordeel over onderwerp 3: inzet personeel:

De commissie heeft de onderzoeksoutput van de docenten bekeken en meent dat deze bekend zijn als uitstekende onderzoekers. Een aantal docenten is bijzonder gerenommeerd in hun vakgebied. De staf publiceert in internationale tijdschriften, neemt deel aan (internationale) conferenties en onderhoudt goede internationale onderzoekscontacten. Het onderzoek van de staf wordt teruggekoppeld naar het onderwijs. Op regelmatige basis worden gastsprekers uitgenodigd.

De commissie stelt vast dat de academische staf bestaat uit uitstekende wetenschappers die over een gedegen vakinhoudelijke kennis en deskundigheid beschikken en die hun onderzoek integreren in het onderwijs dat zij verstrekken. De commissie beveelt aan te overwegen om alle personeel dat met onderzoek bezig is onder leiding van een docent de kans te bieden om onderwijsondersteuning te verlenen voor die aspecten die stroken met

de eigen zich ontwikkelende onderzoeksexpertise. Dat versterkt niet alleen het CV van de betreffende medewerker maar kan ook helpen om overbelasting van de beschikbare staf voor onderwijs te ondervangen.

Overwegingen NVAO:

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score voldoende voor het onderwerp Inzet personeel. De commissie is ervan overtuigd dat door de inzet en de deskundigheid van de huidige staf de kwaliteit van het onderwijs gewaarborgd is, zodat zij een positief oordeel uitspreekt over het onderwerp 'inzet van personeel'.

Conclusie NVAO:

De NVAO beoordeelt het onderwerp Inzet personeel als **voldoende**

5.4 Voorzieningen

Facet 4.1. Materiële voorzieningen

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 4.1 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 4.2. Studiebegeleiding

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 4.2 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering van het samenvattend oordeel over onderwerp 4: voorzieningen:

Het 'masterplan' voor de renovatie van de site was net afgerond toen de commissie de opleidingen aan de K.U.Leuven bezocht. De gerenoveerde site straalt een frisse dynamiek uit. De faculteit beschikt over een voldoende aantal ruimere auditoria en diverse lokalen voor kleinere studentengroepen. De commissie is van mening dat de bibliotheek goed uitgerust is met stille werkplaatsen voor de studenten en een voortreffelijke collectie aan boeken, tijdschriften en online-bronnen huisvest. Daarnaast waardeert de commissie ook dat de bibliotheek over een voldoende budget beschikt om de collecties te onderhouden en nieuwe tijdschriften/databanken aan te kopen.

Tijdens de opleiding kunnen de studenten met inhoudelijke vragen – behalve bij het onderwijzend personeel – vooral terecht bij de studietrajectbegeleider. De positie en de taakomschrijving van de studietrajectbegeleider zou – in de visie van de commissie – nader verduidelijkt kunnen worden. Ze meent dat, gelet op de specifieke aard van deze masteropleiding – zonder voorafgaande bacheloropleiding of deeltraject in een brede bacheloropleiding – er op institutioneel niveau nagedacht moet worden over de efficiëntie van de informatieverstrekking aan potentiële studenten voor deze opleiding.

Overwegingen NVAO:

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score voldoende voor het onderwerp Voorzieningen.

Conclusie NVAO:

De NVAO beoordeelt het onderwerp Voorzieningen als **voldoende**

5.5 Interne kwaliteitszorg

Facet 5.1. Evaluatie resultaten

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 5.1 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 5.2. Maatregelen tot verbetering

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 5.2 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 5.3. Betrekken van medewerkers, studenten, alumni en beroepenveld

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 5.3 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering van het samenvattend oordeel over onderwerp 5: interne kwaliteitszorg:

Om de acht jaar vindt een grondige curriculumevaluatie plaats, ondermeer in voorbereiding op de visitatie. Tweejaarlijks wordt het curriculum bevestigd bij de alumni. Daarnaast worden alle opleidingsonderdelen – centraal gestuurd – om de twee jaar door de studenten geëvalueerd. De commissie is van mening dat het centraal opgezet systeem van tweejaarlijkse evaluatie van de opleidingsonderdelen normaliter een goed gegeven is, maar niet frequent genoeg wordt ingericht om de wijzigingen die worden doorgevoerd in een recent gestarte opleiding (zoals voor deze masteropleiding het geval is) nauwgezet in kaart te brengen.

De commissie stelt vast dat de opleidingsverantwoordelijken goed zijn omgegaan met de meeste aanbevelingen van de vorige visitatiecommissie. Zij vernam van de studenten dat zij gehoord worden en tevreden zijn over hoe de problemen en bemerkingen die zij melden aan de opleidingsverantwoordelijken besproken en opgevolgd worden.

De studenten zijn formeel vertegenwoordigd op alle beleidsniveaus van de faculteit en de universiteit. De commissie stelt vast dat de opleiding bereid is om effectief rekening te houden met de mening van de studenten, maar dat een sterkere betrokkenheid van de alumni bij de opleiding wenselijk is. De opleiding onderhoudt goede contacten met het werkveld, maar de commissie meent dat het beroepenveld nog op een meer structurele wijze kan betrokken worden bij de opleiding.

Overwegingen NVAO:

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score voldoende voor het onderwerp Interne kwaliteitszorg.

Conclusie NVAO:

De NVAO beoordeelt het onderwerp Interne kwaliteitszorg als **voldoende**

5.6 Resultaten

Facet 6.1. Gerealiseerd niveau

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 6.1 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 6.2. Onderwijsrendement

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 6.2 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering van het samenvattend oordeel over onderwerp 6: resultaten:

De commissie is van oordeel dat de Master in de Sociale en Culturele Antropologie/ Master of Social and Cultural Anthropology academisch geschoolde masters van een degelijk niveau aflevert, die een gedegen, brede basis aan kennis en vaardigheden hebben ontwikkeld om in verschillende sectoren actief te zijn. Het gerealiseerd niveau blijkt ook uit de masterproeven, waarvan de commissie het niveau als voldoende beoordeelt. De alumni waarmee de commissie sprak, gaven aan dat zij tevreden zijn over de genoten opleiding en dat de multidisciplinariteit van de opleiding een sterk punt is.

De commissie stelt – op basis van de gedetailleerde cijfers van het eerste cohort – vast dat ongeveer tweederde van de studenten in het eerste masterjaar meer dan de helft van de credits verwerft waarvoor ze zich hebben geëngageerd. Ze stelt ook vast dat de opleiding geen expliciet geformuleerde streefcijfers heeft geformuleerd, hoewel er een impliciet beleid ter zake wordt gevoerd: jaarlijks onderzoekt de permanente opleidingscommissie het slaagpercentage van de opleiding en worden maatregelen ter remediëring besproken en onderzocht. De commissie meent dat een expliciet beleid inzake streefcijfers de opleiding kan helpen om de slaagcijfers te analyseren, te interpreteren en mogelijke strategieën uit te tekenen. Ze beveelt de opleidingsverantwoordelijken aan om de slaagcijfers goed te monitoren en een dropout analyse te maken die moet toelaten de tendensen te onderkennen en waar nodig bij te sturen.

Overwegingen NVAO:

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score voldoende voor het onderwerp Resultaten.

Conclusie NVAO:

De NVAO beoordeelt het onderwerp Resultaten als **voldoende**

6 Oordelen visitatiecommissie

De onderstaande tabel geeft per onderwerp en per facet het oordeel van de visitatiecommissie uit hoofdstuk 5 weer.

Onderwerp	oordeel	facet	oordeel
1 Doelstellingen	V	1.1 niveau en oriëntatie	G
		1.2 domeinspecifiek referentiekader	G
2 Programma	V	2.1 eisen gerichtheid	V
		2.2 relatie doelstellingen - programma	V
		2.3 samenhang programma	V
		2.4 studielast	V
		2.5 toelatingsvoorwaarden	V
		2.6 studieomvang	OK
		2.7 afstemming tussen vormgeving en inhoud	V
		2.8 beoordeling en toetsing	G
		2.9 masterproef	V
3 Inzet personeel	V	3.1 eisen gerichtheid	E
		3.2 kwantiteit	O
		3.3 kwaliteit	G
4 Voorzieningen	V	4.1 materiële voorzieningen	E
		4.2 studiebegeleiding	V
5 Interne kwaliteitszorg	V	5.1 evaluatie resultaten	V
		5.2 maatregelen tot verbetering	G
		5.3 betrokkenheid	V
6 Resultaten	V	6.1 gerealiseerd niveau	V
		6.2 onderwijsrendement	G

Eindoordeel van de visitatiecommissie: positief

O: onvoldoende; V: voldoende; G: goed; E: excellent

7 Oordelen NVAO

De onderstaande tabel geeft per onderwerp het oordeel van de NVAO weer.

Onderwerp	oordeel
1 Doelstellingen	V
2 Programma	V
3 Inzet personeel	V
4 Voorzieningen	V
5 Interne kwaliteitszorg	V
6 Resultaten	V

Eindoordeel van de NVAO: positief

O: onvoldoende; V: voldoende

8 Opmerkingen en bezwaren van instelling

Conform de bepalingen vermeld in de handleiding accreditatie kan een instelling opmerkingen en bezwaren formuleren op het ontwerp van accreditatierapport.

Bij brief van 18 oktober 2010, heeft de heer prof. dr. M. Waer, rector ingestemd met de 'Ontwerpen van accreditatierapport'.

Het accreditatierapport is tot stand gekomen op basis van een externe beoordeling van de opleiding Master in de sociale en culturele antropologie / Master of Social and Cultural Anthropology (master) van Katholieke Universiteit Leuven uitgevoerd door de Vlaamse Interuniversitaire Raad.

Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO)

Parkstraat 28

Postbus 85498 | 2508 CD DEN HAAG

T 31 70 312 23 00

F 31 70 312 23 01

E info@nvao.net

W www.nvao.net

Aanvraagnummer #4446

De accreditatie geldt vanaf de aanvang van het academiejaar 2011-2012 tot het einde van academiejaar 2018-2019.